

نخستین جلسه دادگاه کیفری اتوبوس خبرنگاران تشکیل شد

آیا همه مقصران محکوم می شوند؟

زهره کاشوری

دبیر زیست بوم

فرودگاه بین‌المللی ارومیه در برابر سنگینی بار غمی که مردی سیاه‌پوش روی دوشش می‌کشد سکوت کرده است. مرد روی سکویی بیرون از فرودگاه نشسته است. انگار تمام مسیر تهران تا ارومیه را پیاده آمده باشد. اشک‌ها بی‌اختیار روی گونه‌اش سرمی‌خورند و سیگار نیم سوخته میان انگشت‌هایش دود می‌شود.

کلمات برای ابراز همدردی با پدر ریحانه یاسینی سردبیر خانباته ایرنا ۲۴ گنگ و بی‌معناست. نگاره‌های مبهوت است که در ناچاری محض، مسئولیت همه چیز را به عهده می‌گیرد اما از این نگاه‌های بهت‌زده چه کاری برمی‌آید؟

■ برای شما چه فرقی می‌کند مقصر کیست؟

حرف یکی از کارشناسان هیأت کارشناسی پنج نفره مثل پیک توی سرم شروع به کوبیدن می‌کند. برای شما چه فرقی دارد کی مقصر است؟ دیه شما در هر صورت پرداخت می‌شود! با خودم فکر می‌کند چقدر پول می‌تواند این بار سرسنگین را از روی دوش پدر و مادر مهشاد و ریحانه بردارد؟ چقدر دیه پرداخت شود تنها دوباره به خانه برمی‌گردند تا صدای خنده دخترانه و جواش‌شان به خانواده‌ها بگوید کلبوس یک سال گذشته تمام شده است. شواهد نشان می‌دهد براساس قانون، خسارت و جریمه خاصی مسئولان وقت محیط زیست و ستاد ملی احیا را انتظار نمی‌کشد. در نهایت نیز حکم آنها شامل جرایم مالی و حبس کوتاه مدت می‌شود. براساس قوانین موجود حبس کوتاه مدت هم قابل تبدیل به جریمه مالی است. همین هم هزار سؤال بی‌جواب را ذهنم می‌کارد. چرا چهار کارشناس از هیأت پنج نفره کارشناسی اعتقاد دارند خبرنگاران

نباید دنبال همین جریمه خفیف و محکومیت مسئولان فاجعه تصادف

اتوبوس خبرنگاران باشند؟ پاسخ ما به این کارشناسان قبل از سوار شدن به هواپیما و برگشتن به شهری که در یکی از جاده‌های روستایی آن برای همیشه جان جوان دو دوست را جاگذاشتیم هم مشخص بود. تعجب همه از این است که چرا کارشناسان نمی‌خواهند با صدور رای، جلوی وقوع دوباره این اتفاق‌ها را بگیرند و با یک جریمه خفیف به برخی مدیران نشان بدهند خطای آنها نابخشودنی است؟ مهشاد کریمی و ریحانه یاسینی دو خبرنگار موفق کشور بودند. مگر ما چند خبرنگار خبره در حوزه محیط زیست داریم که در یک سفر باید دو نفر از آنها را از دست بدهیم؟ پدر و مادر ریحانه ۲۸ سال زحمت نکشیدند که فرزندشان به خاطر قصور چند مدیر در اجاره یک اتوبوس غیر استاندارد از دست برود؟ پدر و مادر مهشاد که ۲۵ سال زحمت نکشیده‌اند که دختر در آستانه ازدواج شان، فدای یک وعده ناهار تدارک دیده شده توسط مسئولاتی شود که ۱۵ هزار میلیارد تومان خرج احیای دریاچه ارومیه کردند و موفق نشدند! همه این مسائل به کنار. ریحانه یاسینی در کار روزنامه‌نگاری نابغه بود. از ۱۵ سالگی کار رسانه کرده بود. سال‌ها وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم هزینه می‌کند تا دو فرزند ایران مثل مهشاد کریمی و ریحانه یاسینی را تربیت کند. اما چند مدیریت که توان برنامه‌ریزی استاندارد یک سفر مطبوعاتی را ندارند مهشاد و ریحانه را در کسری از ژائیه از خانواده و جامعه مطبوعات و کشورشان می‌گیرند. آن هم در سنی که قرار بود نقشی در رشد و توسعه جامعه خود داشته باشند. چرا کارشناسان از جامعه خبرنگار بازمانده از فاجعه می‌خواهند چشم‌شان را روی این تخلف هزینه‌زا ببندند تا در نهایت چند



۱۳۹۰

مادر ریحانه، از خواهر ریحانه، از خانواده مهشاد کریمی یک معذرت‌خواهی بکنند. حرف‌های او و حرف علی سلطان محمدی یکی است. سلطان محمدی سفر حتی قادر به تهیه یک صبحانه برای خبرنگاران نبودند، خبرنگاران سفر را قبل از مراسم عروسی شان گرفت. او هم مسر مهشاد کریمی است که تصادف تیرماه سال ۱۴۰۰ نوعروسش را سه روز

ادامه دادند و از اتوبوس پیاده نشدند؟ به قاضی می‌گوید که مدارک و اسنادی وجود دارد که نشان می‌دهد، برخی مسئولان این سفر، هزینه مالی سفر را دریافت کرده‌اند اما آن را برای خبرنگاران مدعو خرج نکرده‌اند. می‌گوید که خنده ریحانه را دسته شکسته شده صندلی اتوبوس گرفت! لاید در این یک سال هزار بار این حرف‌هایی را که در دادگاه گفت با خودش تکرار کرده‌است. اگر اتوبوس سالم بود، اگر اتوبوس کمربند ایمنی داشت، اگر دسته شکسته صندلی توی تن عزیز ریحانه نمی‌رفت و... حالا ریحانه‌اش هم زنده می‌شود بسته شود. محمد داسمه با زبان حقوقی با قاضی پرونده صحبت می‌کند. برخی از الفاظی که میان او و قاضی رد و بدل می‌شود برای ما جامعه خبرنگاران و هر متخصص در حوزه دیگری غیر از حقوق، نامفهوم است. دل نگرانی همه

ما اما یکی است. آیا کارشناسان می‌توانند وکیل ریحانه یاسینی و مهشاد کریمی خانواده اولیای دم بماند با یک راننده مقصر یا تمام مقصران پرونده شناسایی می‌شوند؟

داسمه می‌گوید: «من هم به‌عنوان وکیل خبرنگاران در جلسه حضور داشتم، دلایل خود را مطرح کریدم، همچنین مباحث فنی را هم گفتیم اینکه اتوبوس معیوب بود و سیستم «ریتارد» اتوبوس خراب بود، همچنین مباحث حقوقی در زمینه اسباب مسئولیت و اشتراک در هر کدام به سهم خودش مقصر است، بر این اساس یک اظهار نامه قطعی هم ارائه کردیم.»

جلسه چند ساعت طول می‌کشد. پدر ریحانه یاسینی به نتیجه جلسه امیدوار است. می‌گوید: «حرف‌های گفته شده در این جلسه متفاوت با سایر جلسات بوده.» پرونده توسط رئیس مجتمع شهید بهشتی محاکم ارومیه مشخص رسیدگی شده است و این مسأله او را به دادخواهی بخون دخترش امیدوار کرده است.» هرچند باید به انتظار جلسات بعدی نشست اما خدا کند شرمنده مهشاد و ریحانه نشویم!

پس از آنکه کارشناسان هیأت کارشناسی پنج نفره مثل پیک توی سرم شروع به کوبیدن می‌کند. برای شما چه فرقی دارد کی مقصر است؟ دیه شما در هر صورت پرداخت می‌شود! با خودم فکر می‌کنند چقدر پول می‌تواند این بار سرسنگین را از روی دوش پدر و مادر مهشاد و ریحانه بردارد؟ چقدر دیه پرداخت شود تنها دوباره به خانه برمی‌گردند تا صدای خنده دخترانه و جواش‌شان به خانواده‌ها بگوید کلبوس یک سال گذشته تمام شده است. شواهد نشان می‌دهد براساس قانون، خسارت و جریمه خاصی مسئولان وقت محیط زیست و ستاد ملی احیا را انتظار نمی‌کشد. در نهایت نیز حکم آنها شامل جرایم مالی و حبس کوتاه مدت می‌شود. براساس قوانین موجود حبس کوتاه مدت هم قابل تبدیل به جریمه مالی است. همین هم هزار سؤال بی‌جواب را ذهنم می‌کارد. چرا چهار کارشناس از هیأت پنج نفره کارشناسی اعتقاد دارند خبرنگاران

نباید دنبال همین جریمه خفیف و محکومیت مسئولان فاجعه تصادف اتوبوس خبرنگاران باشند؟ پاسخ ما به این کارشناسان قبل از سوار شدن به هواپیما و برگشتن به شهری که در یکی از جاده‌های روستایی آن برای همیشه جان جوان دو دوست را جاگذاشتیم هم مشخص بود. تعجب همه از این است که چرا کارشناسان نمی‌خواهند با صدور رای، بگیرند و با یک جریمه خفیف به برخی مدیران نشان بدهند خطای آنها نابخشودنی است؟ مهشاد کریمی و ریحانه یاسینی دو خبرنگار موفق کشور بودند. مگر ما چند خبرنگار خبره در حوزه محیط زیست داریم که در یک سفر باید دو نفر از آنها را از دست بدهیم؟ پدر و مادر ریحانه ۲۸ سال زحمت نکشیدند که فرزندشان به خاطر قصور چند مدیر در اجاره یک اتوبوس غیر استاندارد از دست برود؟ پدر و مادر مهشاد که ۲۵ سال زحمت نکشیده‌اند که دختر در آستانه ازدواج شان، فدای یک وعده ناهار تدارک دیده شده توسط مسئولاتی شود که ۱۵ هزار میلیارد تومان خرج احیای دریاچه ارومیه کردند و موفق نشدند! همه این مسائل به کنار. ریحانه یاسینی در کار روزنامه‌نگاری نابغه بود. از ۱۵ سالگی کار رسانه کرده بود. سال‌ها وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم هزینه می‌کند تا دو فرزند ایران مثل مهشاد کریمی و ریحانه یاسینی را تربیت کند. اما چند مدیریت که توان برنامه‌ریزی استاندارد یک سفر مطبوعاتی را ندارند مهشاد و ریحانه را در کسری از ژائیه از خانواده و جامعه مطبوعات و کشورشان می‌گیرند. آن هم در سنی که قرار بود نقشی در رشد و توسعه جامعه خود داشته باشند. چرا کارشناسان از جامعه خبرنگار بازمانده از فاجعه می‌خواهند چشم‌شان را روی این تخلف هزینه‌زا ببندند تا در نهایت چند

پروژه حدود ۸هزار درخت وجود دارد که باید جلوی قطع آنها را بگیریم تا این درختان حفظ شوند در غیر این صورت با آسیب به محیط‌زیست، دود آن به چشم خودمان می‌رود. اما مشاور اجرایی معاونت خدمات و محیط‌زیست شهری شهرداری مشهد در این باره در توضیح به «ایران» با اشاره به روتبال درختان در فضای سبز یادگان لشکر ۷۷ مطابق نقشه‌های ابلاغی شورای عالی معماری شهرسازی گفت:پایه‌های لشکر ۷۷ دارای ۳۵هکتار فضای سبز جنگلی است که اغلب گونه‌ها کاج، افاقیا، زبان گنجشک، عرعروتوت هستند.

احمدرضا سلامی افزود: در سال‌های قبل، بخش قابل ملاحظه‌ای از درختان خودرو، به‌صورت نابجا و با توجه به تراکم جنگلی دارای رشد غیرطبیعی، تنه جوش و پاچوش‌های فراوان، شاخه‌های سرگیر و... بوده و هستند. وی با تشریح بخش ابتدایی ورود به یادگان تصریح کرد: در بخش ابتدایی ورود به یادگان، با توجه به رشد فراوان علف‌های هرز در بستر جنگلی که می‌تواند با گرمی هوا، خطر آتش‌سوزی را به‌دنبال داشته باشد، با به‌کارگیری روزانه ۲۰۰ کارگر باغبان و ماشین‌آلات

متعدد سبک و سنگین همچنین ابزار باغبانی، نسبت به حذف سریع علف‌های هرز و همچنین تنه جوش و پاچوش و سرشاخه‌های خشک اقدام شد.



سلامی خاطرنشان کرد: حجم زیاد شاخه‌های خشک، کنده‌های باقی‌مانده از قبل و در برخی موارد، درختان خشکی که در محل سایت وجود داشتند، علاوه‌بر



سازمان محیط‌زیست عنوان کرد: در حال حاضر کشور ترکیه به این نتیجه رسیدند که دبیرخانه متمرکزی برای حل مشکل گردوخاک در استان کردستان، رئیس سازمان محیط‌زیست ظهر روز گذشته در حاشیه جلسه هیات دولت گفت: در نشتی که با سفرای پانزده‌گانه داشتیم موضوعاتی در خصوص گردوخاک مطرح شد. هفته آینده در این خصوص سفری به کشورهای امارات، ترکیه و کویت خواهیم داشت تا پیش‌درآمدی بر نشست وزرای محیط‌زیست باشد.

سلاجقه تشریح کرد:

ادامه‌ار اینی ها برای حل مشکل گردوخاک

زیست بوم- جمهوری اسلامی ایران در چند هفته گذشته با اعزام هیأت‌هایی به عراق و ترکیه، رایزنی درباره پیدا کردن یک راهکار منطقه‌ای برای حل معضل ریزگردها را آغاز کرده است. رئیس سازمان محیط‌زیست در ادامه رایزنی‌ها می‌گوید: همه کشورهای منطقه به این نتیجه رسیده‌اند که باید دبیرخانه متمرکزی برای حل مشکل گردوخاک تشکیل شود؛ بنابراین جمهوری اسلامی ایران این کار را شروع کرده است.

«علی سلاجقه» رئیس سازمان محیط‌زیست ظهر روز گذشته در حاشیه جلسه هیات دولت گفت: در نشتی که با سفرای پانزده‌گانه داشتیم موضوعاتی در خصوص گردوخاک مطرح شد. هفته آینده در این خصوص سفری به کشورهای امارات، ترکیه و کویت خواهیم داشت تا پیش‌درآمدی بر نشست وزرای محیط‌زیست باشد.

■ تشکیل دبیرخانه‌ای متمرکز

رئیس سازمان محیط‌زیست عنوان کرد: در حال حاضر کشور ترکیه که مشکلی با ریزگردها نداشت در روزهای گذشته دچار مشکل گردوخاک شده است. همه کشورها به این نتیجه رسیدند که دبیرخانه متمرکزی برای حل مشکل گردوخاک تشکیل شود و جمهوری اسلامی ایران این کار را شروع کرده است. امیدوارم در نشست وزرای محیط‌زیست همگی بر سر میناق منطقه‌ای به تفاهم برسیم. وی افزود: رئیس‌جمهور در شورای عالی محیط‌زیست تأکید کرد باید همکاری منطقه‌ای شکل بگیرد. در این راستا بنده سفرهایی به عراق و سوریه داشتم. همه کشورها معتقد هستند باید اقدامی میدانی و عملیاتی برای حل این مشکل انجام شود. سلاجقه در رابطه با دستاوردهای سفرش به عراق و سوریه نیز گفت: این سفرها برای شناسایی کانون‌های گردوغبار انجام شد. اولین دستاورد سفرها این بود که از فضای تفاهمنامه‌نویسی برای حل مشکلات خارج و وارد فضای عملیاتی شدیم.

■ عربستان، نخستین منشأ ریزگردها در ایران

وی ادامه داد: اینکه کشورها پذیرفتند باید کار میدانی انجام شود و تفاهمنامه‌ها [به تنهایی] کارگشا نیستند رویکرد مثبتی است. مقرر شد کارگروه‌های مشترکی در تراز وزرای جهاد کشاورزی و نیروشنکلیل شود و با ادامه این جلسات نقشه عملیاتی پیچیده می‌شود. به گفته رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست کشور، طبق بررسی‌های انجام شده، کشوری که سطح آن نخستین منشأ ریزگردها در ایران محسوب می‌شود، عربستان سعودی است و رایزنی با این کشور از طریق کشورهای ثالث در حال انجام است. همچنین طبق نقشه‌های تهیه شده ۲۷۰میلیون هکتار مساحت کانون‌های ریزگرد در کشورهای پیرامون ایران است که یک‌سوم آن یعنی ۹۰میلیون هکتار مربوط



به عربستان سعودی و پس از آن ۲۴میلیون هکتار مربوط به عراق و ۴میلیون هکتار مربوط به سوریه است و آن‌شاءالله با رویکردهای تدبیر شده شرایط برای همکاری بین‌المللی فراهم شود. همچنین رایزنی‌ها از طریق کشورهای ثالث در حال انجام است تا عربستان سعودی همکاری لازم را انجام دهد.

■ تبعات منفی سدسازی در ترکیه

اما از دیگر سو، «محمدطالب حیدری» کارشناس هواشناسی نیز به «ایران» می‌گوید: هر کشوری مجاز است روی رودخانه‌های جاری در کشور خود سد ببندد؛ اما لازمه احداث هر سدی رعایت قیود برآمده از مطالعات زیست‌محیطی آن سد در سرتاسر حوضه پایین‌دست آن تا مدخل ریزش به دریاها ی آزاد است. به نظر می‌رسد مطالعات زیست‌محیطی جهت سدهای ترکیه برای برآورد کل تبعات منفی آنها در خارج از مرزهای ترکیه با صورت نگرفته یا به آن اعتنا نشده است. رودخانه‌هایی مانند دجله و فرات دارای وزن و نقش شبه‌قاره‌ای هستند و روا نیست تبعات منفی تغییر رفتار آنها برای همسایگان دور و نزدیک نادیده گرفته شود. تنها راه خلاصی از این معضل

شوم و مردم‌آزار نیز هماهنگی برادرانه دولت‌های مستقر در این زیست‌بوم مشترک و یکپارچه است. درواقع با قبول بازبینی تبعات منفی این سدها و اهتمام برای حل آن و از جمله تأمین حقبه‌های سیلابی دشت‌های عراق و سوریه از طرف ترکیه، عراق و سوریه در فرات و ایران و ترکیه در دجله است. تبعات منفی این سدها حتی در بیرون از مرزهای ترکیه به‌تدریج دامن خود آن کشور را هم خواهد گرفت؛ کما اینکه در هفته دوم خردادماه سیر حرکت چند فوران گردوخاک فراتی به سمت شمال و ترکیه رفت. در همین راستا نیز اتفاقاً سدهای بسته شده روی فرات و سپس دجله، دارای نقش اساسی و اصلی در ایجاد این بلاي نخس و آزاردهنده و بسیار مضر، نه تنها برای ده‌ها میلیون ساکن بین‌النهرین و زاگرس، بلکه برای کل زیست‌بوم منطقه است.

ایرنا- سرهنگ بدالله جهان‌تاب، رئیس پلیس راه مازندران گفت: وضعیت ترافیک خودرو با گذشت چند روز از پایان یافتن تعطیلات نیمه خردادماه جاری، در مسیر رفت و برگشت جاده هزار در محدوده آب اسک هنوز سنگین است لذا از مسافران می‌خواهیم که با مدیریت سفر از سرعت و سبقت‌غیرمجاز خودداری کنند.

ایستنا- شکوه کرمانشاهانی، عضو انجمن تخصصی باغستان سنتی قزوین گفت: شکایت میراث فرهنگی درباره قطع درختان باغستان معنی ندارد و باید تمام مسئولان شهری درباره این اتفاق و تعیین مسیر جدید پل امام رضا (ع) شفاف‌سازی کنند.

مهر- علی اسدی، باستان شناس گفت: پژوهش‌های باستان شناسی که دریافت تاریخی شیراز انجام شده، نزدیک به صفر است و جز یک مطالعه موردی درباره مسجد عتیق هیچ کار دیگری انجام نشده است. اگر شهر شیراز را باصفهان مقایسه کنید می‌بینید که در محدوده شهر اصفهان کاشن‌های باستان شناسی زیادی انجام می‌شود و بقایایی از آثار مختلف میراثی پیدا شده است ولی در شیراز این اتفاقات نیفتاده است.

ایرنا- سیده مریم محمدی، مدیرکل حفاظت محیط زیست استان همدان گفت: بزودی دبیرخانه پیگیری سیاست‌های ابلاغی رهبر معظم انقلاب در حوزه محیط زیست به دبیری این اداره کل و ریاست استاندار در استان همدان راه اندازی می‌شود. سیاست‌های ابلاغی رهبر فرزانه انقلاب در حوزه محیط زیست، سندی معتبر و جامع و مشتمل بر همه موضوعات است که تکالیف همه دستگاه‌ها در این سند به وضوح مشخص و تبیین شده است.

ایستنا- حجت الاسلام والمسلمین محمد جعفر منتظری، دادستان کل کشور گفت: با دستگاه‌های مختلف برای حل مشکل آلودگی هوا برخورد می‌کنیم. باید همه دستگاه‌هایی که در بحث آلایندگی هوا دخیل هستند عزم خود را برای حل مشکل آلودگی هوا جزم کنند و موارد را برطرف سازند.

■ پنجشنبه ۱۹ خرداد ۱۴۰۱

■ سال بیست و هشتم

■ شماره ۷۹۲۷



باستان شناسی زیادی انجام می‌شود و بقایایی از آثار مختلف میراثی پیدا شده است ولی در شیراز این اتفاقات نیفتاده است.

ایرنا- سیده مریم محمدی، مدیرکل حفاظت محیط زیست استان همدان گفت: بزودی دبیرخانه پیگیری سیاست‌های ابلاغی رهبر معظم انقلاب در حوزه محیط زیست به دبیری این اداره کل و ریاست استاندار در استان همدان راه اندازی می‌شود. سیاست‌های ابلاغی رهبر فرزانه انقلاب در حوزه محیط زیست، سندی معتبر و جامع و مشتمل بر همه موضوعات است که تکالیف همه دستگاه‌ها در این سند به وضوح مشخص و تبیین شده است.

ایستنا- حجت الاسلام والمسلمین محمد جعفر منتظری، دادستان کل کشور گفت: با دستگاه‌های مختلف برای حل مشکل آلودگی هوا برخورد می‌کنیم. باید همه دستگاه‌هایی که در بحث آلایندگی هوا دخیل هستند عزم خود را برای حل مشکل آلودگی هوا جزم کنند و موارد را برطرف سازند.